

**Bakı Qızlar
Universitetinin**

Keyfiyyət Təminatı Bələdçisi

Əlaqə nömrəsi : (012) 594 69 86

E-poçt : info@bqu.edu.az

Ünvan : 14 Möhsün Sənani, Bakı 1078

Veb sayt: www.bqu.edu.az

2024

Abreviatura

AST – Avropa Ali Təhsil Məkanında Keyfiyyət Təminatı üzrə Standartlar və Təlimatlar (ESG – Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area)

BQU – Bakı Qızlar Universiteti

AzMKÇ – Azərbaycan Respublikasının Ömürboyu Təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi

DKT – Daxili keyfiyyət təminatı

EFQM – Avropa Keyfiyyət İdarəçiliyi Fondu (European Foundation for Quality Management)

EQAC – “Azərbaycan universitetlərində keyfiyyət təminatı mərkəzlərinin yaradılması və inkişaf etdirilməsi” layihəsi ENQA – Avropa Ali Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Assosiasiyası

GZİT – Güclü, zəif, imkanlar və təhlükələr

XKT – Xarici keyfiyyət təminatı

ISO – International Organization for Standardization (az. Standardlaşdırma üzrə Beynəlxalq Təşkilat)

KİS – Keyfiyyət İdarəedilməsi Sistemi

DKTK – Daxili Keyfiyyət Təminatı Komissiyası

KT – Keyfiyyət təminatı

KTŞ – Keyfiyyət Təminatı Şöbəsi

KTS – Keyfiyyət Təminatı Siyasəti

PDCA – Plan–Do–Check–Act/Adjust (planlaşdır - icra et - nəzarət et – tədbir gör/təkmilləşdir)

TKTA - Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyi

Giriş

Bakı Qızlar Universitetinin struktur bölməsindən biri olan Keyfiyyətin təminatı və monitorinqi şöbəsi bu Əsasnamə ilə müəyyən edilən səlahiyyətlər çərçivəsində Avropa təhsil sistemində inteqrasiya şəraitində Universitetdə beynəlxalq standartlara cavab verən yüksək səviyyəli kadrların hazırlanması, həmçinin, Universitetin fəaliyyəti ilə bağlı tədrisin təşkili, kreditlərin tanınması və tələbələrin attestasiyası sahəsində tədris-metodik işlərin koordinasiyasını, planlaşdırılmasını, idarə olunmasını və onlara nəzarəti həyata keçirir.

Keyfiyyətin təminatı və monitorinqi şöbəsi öz fəaliyyətində "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununu, elm və təhsil sahələrinə aid Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərman və sərəncamlarını, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin aidiyyəti qərar və sərəncamlarını, "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nı, "Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi"ni, "Avropa ali təhsil məkanında keyfiyyət təminatı üzrə standartlar və təlimatlar"ı, təhsillə bağlı digər normativ-hüquqi aktları və Bakı Qızlar Universitetinin müvafiq normativ-hüquqi sənədlərini əldə rəhbər tutur. Keyfiyyətin təminatı və monitorinqi şöbəsi elm və təhsil müəssisələri ilə, həmçinin Universitetin bütün fakültələri, kafedraları və digər struktur bölmələri ilə əlaqəli fəaliyyət göstərir və mütəmadi olaraq yerinə yetirilən işlər haqqında rektorluğa müvafiq hesabatlar təqdim edir.

2. "Keyfiyyət təminatı bələdçi"sinin məqsədi

Universitetin keyfiyyət təminatının məqsədləri:

Tədris proqramlarının Dövlət təhsil standartlarının tələblərinə uyğunluğunun təmin edilməsi.

2. Universitetdə keyfiyyət mədəniyyətinin formalaşdırılmasına nail olmaq.
3. Struktur bölmələr, professor-müəllim heyəti və təhsilənlər arasında qarşılıqlı sağlam münasibətin qurulmasına dəstək vermək.
4. Tədris prosesinin keyfiyyətinin artırılmasına nail olmaqla Universitetin ölkə və beynəlxalq səviyyədə rəqabət qabiliyyətini yüksəltmək;
5. Avropa Standartlarına və Təlimatlarına uyğun olaraq beynəlxalq və milli tələbləri nəzərə alaraq vahid daxili keyfiyyət təminatı sistemi işləyib hazırlamaq;
6. Universitetdə keyfiyyət təminatı mədəniyyəti haqqında məlumatlılığı artırmaq;
7. Daxili keyfiyyətin yüksəldilməsinə, hesabatlılığın artırılmasına və bununla da, keyfiyyət standartlarının praktiki tətbiqinə istiqamət vermək;
8. Maraqlı tərəflərin ehtiyaclarını və gözləntilərini qarşılamaq məqsədilə Universitetdə keyfiyyət təminatı sistemində uyğun olaraq fəaliyyətlərin sistemləşdirilməsinə, təkmilləşdirilməsinə və hesabatlılığın artırılmasına yönəlmək;
9. Maraqlı tərəflərin, xüsusən də tələbə və işçi heyətinin məmnunluğunu artırmaq;

Bələdçi, Bakı Qızlar Universitetində keyfiyyət təminatı sisteminin formalaşdırılmasına dəstək verməyi hədəfləyir. Sənədin əsas məqsədi Avropa standartları və milli tələblər əsasında tədris keyfiyyətinin yüksəldilməsi, hesabatlılığın artırılması və maraqlı tərəflərin gözləntilərinin

qarşılanmasıdır. Bu bələdçi, universitetdə daxili keyfiyyət təminatı sisteminin mərhələli şəkildə qurulmasına istiqamət verən strateji yol xəritəsi rolunu oynayır.

Sənəddə keyfiyyətin idarə olunmasında iştirak edən mütəxəssislərin və struktur bölmələrin funksiyaları, qarşılıqlı əlaqə mexanizmləri aydın şəkildə müəyyən edilir. Eyni zamanda, universitetdə davamlı inkişafı və keyfiyyət mədəniyyətinin təşviqini təmin edən əsas prinsiplər, prosedurlar və fəaliyyət istiqamətləri əhatəli şəkildə təsvir olunur.

Ali təhsildə keyfiyyət təminatı

Keyfiyyət nədir?

Ali təhsildə **keyfiyyət**, təhsil proqramlarının, tədris və öyrənmə proseslərinin, idarəetmə və dəstək xidmətlərinin müəyyən edilmiş məqsədlərə, standartlara və maraqlı tərəflərin gözləntilərinə uyğunluq dərəcəsini ifadə edir. Keyfiyyət həm daxili imkanların səmərəli istifadəsini, həm də tələbə məmnuniyyətini və məzunların əmək bazarına hazırlığını əhatə edən kompleks və dinamik bir anlayışdır.

Bu kontekstdə keyfiyyət yalnız nəticələrə deyil, həm də proseslərə yönəlmiş yanaşmanı tələb edir. Tədrisin məzmunu, müəllim heyətinin peşəkarlığı, tədris resursları, idarəetmə mexanizmləri və davamlı inkişaf imkanları ali təhsildə keyfiyyətin əsas göstəriciləridir.

Ali təhsildə keyfiyyətin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi milli və beynəlxalq standartlara, o cümlədən Avropa Ali Təhsil Məkanının keyfiyyət təminatı prinsiplərinə əsaslanmalıdır. Keyfiyyət həm strukturlaşdırılmış fəaliyyətlərin, həm də ali təhsil müəssisəsinin strateji məqsədlərinə uyğun çevik qərarların birgə nəticəsi kimi dəyərləndirilir.

Ali təhsildə keyfiyyət təminatı

Keyfiyyət nədir?

Keyfiyyət anlayışı müxtəlif təriflərə malikdir. ISO 9000 standartına görə, keyfiyyət predmetin xüsusiyyətlərinin tələblərə uyğunluq dərəcəsidir. Dr. Cozef Yuran keyfiyyəti "istifadəyə yararlılıq", Filip Krosbi isə "tələblərə uyğunluq" kimi izah edir. Amerika Keyfiyyət Cəmiyyəti keyfiyyəti subyektiv anlayış kimi dəyərləndirir və onu məhsulun və ya xidmətin ehtiyacları ödəmə qabiliyyəti ilə əlaqələndirir.

Deming keyfiyyətin idarəetmə və proseslərin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı olduğunu vurğulayır, Kano isə keyfiyyəti "istifadəyə yararlılıq" və "müşəri gözləntilərini aşan keyfiyyət" modeli ilə izah edir. Bu yanaşmalar əsasən sənaye və bazar tələbləri kontekstində keyfiyyət anlayışını təhlil edir.

Ali təhsildə keyfiyyət nədir?

Ali təhsildə keyfiyyət anlayışı çoxşaxəli və subyektivdir. Harvey və Green (1993) keyfiyyəti beş fərqli yanaşma ilə izah edirlər:

- 1. Keyfiyyətin özünəməxsusluğu** – Ali təhsil müəssisələrinin fərqliliyi və yüksək standartları vurğulayan yanaşmadır, lakin əlçatmazlıq problemi yaradır.
- 2. Keyfiyyət maddi dəyər kimi** – Keyfiyyət maliyyə potensialı və sərmayənin özünü doğrultması ilə ölçülür, lakin təkmilləşməni ikinci plana atır.
- 3. Keyfiyyət transformasiya vasitəsi kimi** – Təhsilin tələbələrə təsiri və inkişafı ilə bağlıdır, lakin intellektual tərəqqini ölçmək çətindir.

4. Keyfiyyət məqsədlərə çatma vasitəsi kimi – Hər ATM-in öz məqsədlərinə əsaslanır, lakin maraqlı tərəflərin gözləntiləri ilə uzlaşmaya bilər.

5. “Xətasız” keyfiyyət – Sənaye standartlarına uyğun olsa da, ali təhsilin fərdi və müxtəlif tələbələrə uyğunluğunu əks etdirmir.

Bundan əlavə, standartlara uyğunluq konsepsiyası da mövcuddur, lakin bu, innovasiyanı məhdudlaşdırma bilər. Ümumilikdə, keyfiyyət anlayışı çoxölçülü olub, müxtəlif maraqlı tərəflərin gözləntilərinə görə dəyişir.

Ali Təhsildə Keyfiyyət Təminatı

Ali təhsildə keyfiyyətin ölçülməsi çətin prosesdir, çünki sənayedə geniş tətbiq olunan ISO, TQM, EFQM kimi modellərin təhsil müəssisələrinə uyğunlaşdırılması problemlər yaradır. Bunun əsas səbəbi, ali təhsildə "müşəri", "məhsul" və "sifarişçi" anlayışlarının qeyri-müəyyən olmasıdır. Tədqiqatçılar qeyd edirlər ki, təhsil xidmət göstərməkdən daha çox, tələbələrin fasiləsiz inkişaf və transformasiya prosesidir. Bu çətinlikləri aradan qaldırmaq məqsədilə 2005-ci ildə Avropa Ali Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Assosiasiyası (ENQA) və digər tərəfdaşlar tərəfindən AST (Avropa Standartları və Təlimatları) hazırlanmış, 2015-ci ildə isə tələbəyönümlü təhsil sisteminin tələblərinə uyğunlaşdırılaraq təkmilləşdirilmişdir. Bu standartlar ali təhsil müəssisələrində keyfiyyət təminatının daha effektiv şəkildə həyata keçirilməsinə kömək edir.

Keyfiyyətin idarə edilməsi modelləri (Cədvəl 1.)

Model	Tərif
TQM (Total Quality Management) – Ümumi Keyfiyyət İdarəetməsi	Müəssisənin bütün iştirakçılarının töhfəsini tələb edən, uzunmüddətli fayda üçün kompleks idarəetmə modeli.
EFQM Mükəmməllik Modeli (European Foundation for Quality Management – Avropa Keyfiyyət İdarəetmə Fondu)	Müəssisələrin mükəmməllik istiqamətində irəliləyişini qiymətləndirən, doqquz meyar əsasında qurulmuş qeyri-normativ çərçivə.
Balanslaşdırılmış Göstəricilər Sistemi	Maliyyə, sifarişçi, daxili proses, təhsil və inkişaf perspektivlərindən istifadə edən strateji idarəetmə modeli.
Malcolm Baldrige Mükafatı	Liderlik, strateji planlaşdırma, müştəri yönümlülük, biliklərin idarə edilməsi, insan resursları və proseslərin idarə edilməsinə əsaslanan çərçivə.
ISO 9000 Seriyası	Davamlı təkmilləşməni nəzərdə tutan, beynəlxalq keyfiyyət təminatı standartları sistemi.
Biznes Prosesinin Yenidən Qurulması	Yüksək məhsuldarlıq üçün strategiya, proseslər, texnologiya, müəssisə və mədəniyyət sahələrində dəyişikliklərə əsaslanan model.
SERVQUAL (Service Quality)	Xidmət keyfiyyətini etibarlılıq, maddi dəyərlər, əks əlaqə, inam və empatiya kimi beş meyar üzrə ölçən model.

Qeyd olunmalıdır ki, ali təhsildə keyfiyyətin təmin edilməsi ilk növbədə ali təhsil müəssisələrinin öz məsuliyyəti daxilindədir. Milli səviyyədə müəyyən nəzarət və istiqamətləndirmə olsa da, əsas məsuliyyət ali təhsil müəssisələrinin və onların əməkdaşlarının üzərinə düşür. Bu səbəbdən, davamlı və funksional **Daxili Keyfiyyət Təminatı (DKT)** sisteminin qurulması zəruridir.

Ali təhsildə vahid və universal keyfiyyət modeli mövcud deyil; hər bir təhsil müəssisəsi **öz kontekstinə və ehtiyaclarına uyğun** model seçməli və onu sistemə şəkildə tətbiq etməlidir. Bununla yanaşı, digər universitetlərin uğurlu təcrübələrindən öyrənmək və onları kontekstual uyğunlaşdırmaq da faydalı ola bilər. Keyfiyyət standartlarını formalaşdırarkən təhsil müəssisələri aşağıdakı əsas suallara cavab tapmağa çalışmalıdırlar:

1. **Doğru istiqamət seçilmişdirmi?** (Məqsəd və hədəflərin adekvatlığına dair qiymətləndirmə)
2. **İrəliləyərkən düzgün addımlar atılırmı?** (Məqsədlərə çatmaq üçün tətbiq edilən proseslərin monitorinqi)
3. **Nəticələr gözlənilən hədəflərə uyğundurmu?** (Əldə olunan nəticələrin qiymətləndirilməsi və təsdiqi)

Bakı Qızlar Universitetində (BQU) də keyfiyyət təminatı ali təhsilin davamlı inkişafı və tələbə mərkəzli yanaşmanın gücləndirilməsi prinsipləri əsasında strateji şəkildə həyata keçirilir. Universitet **daxili keyfiyyət təminatı mexanizmləri** istifadə etməklə, tədris və idarəetmə fəaliyyətlərinin səmərəliliyini artırmağa çalışır. BQU-nun əsas məqsədi yalnız akkreditasiya meyarlarına uyğunlaşmaqla kifayətlənmək deyil, eyni zamanda tələbələr və cəmiyyət üçün **keyfiyyətli, çevik və inkişafyönümlü** təhsil mühiti yaratmaqdır.

AST-nin (ESG) ATM-də tətbiqinin zəruriliyi

Avropa Standartları və Təlimatlarının (AST) ali təhsil müəssisələrində tətbiqi, Bolonya Prosesi çərçivəsində keyfiyyət təminatının gücləndirilməsinin əhəmiyyətini ön plana çəkir. 2003-cü ildə qəbul edilmiş Berlin Bəyannaməsində milli səviyyədə keyfiyyət təminatı sistemlərinin qurulmasının vacibliyi qeyd olunmuş və ali təhsil müəssisələrinin bu sahədə əsas məsul daşıyıcı olduqları təsdiqlənmişdir. 2005-ci ildə qəbul edilən AST sənədi, həm daxili, həm də xarici keyfiyyət təminatına dair prinsipləri müəyyən etmiş, 2015-ci ildə isə müasir tələbləri nəzərə alaraq yenilənmişdir.

AST-nin əsas məqsədləri sırasında tədris və tədqiqatın keyfiyyətinin yüksəldilməsi, şəffaflığın təmin edilməsi və maraqlı tərəflərin – tələbələrin, akademik heyətin, işəgötürənlərin və cəmiyyətin – qərar qəbul etmə proseslərinə cəlb olunması xüsusi yer tutur. Bu sənəd ali təhsildə keyfiyyət təminatı sistemlərinin dayanıqlı və inkişafyönümlü şəkildə formalaşdırılmasına xidmət edir.

Bakı Qızlar Universiteti (BQU) də Bolonya Prosesi çərçivəsində qəbul edilmiş prinsiplərə sadıq qalaraq daxili keyfiyyət təminatı sisteminin qurulmasına və təkmilləşdirilməsinə ardıcıl şəkildə çalışır. Universitet, Avropa Ali Təhsil Məkanının (AATM) standartlarına uyğunlaşmaq üçün AST prinsiplərinə əsaslanaraq idarəetmə, tədris və innovasiya fəaliyyətlərini davamlı olaraq yeniləyir. Tələbəyönümlü yanaşma, şəffaflıq və davamlı inkişaf isə BQU-nun strateji prioritetləri sırasındadır və keyfiyyət mədəniyyətinin təməlini təşkil edir.

Məqsəd və prinsiplər

Mövcud Keyfiyyət Təminatı Siyasəti Universitetin bütün şöbə və struktur bölmələrində keyfiyyət idarəetmə sisteminin strukturlaşdırılması və idarə edilməsi zamanı Azərbaycan Dövlətinin təhsil siyasəti və müasir keyfiyyət idarə edilməsi anlayışına əsaslanır və bütün əməkdaşlar tərəfindən qəbul edilən əsas elementləri izah edir.

Universitetimizin əsas məqsədlərindən biri tələbələrin cəmiyyətdə fəal vətəndaş olmağa və gələcəkdə karyera qurmağa hazırlanması, şəxsiyyət kimi inkişaf etmələrinə töhfə verilməsi, müasir və geniş

biliklər bazasının yaradılması, tədqiqat və innovasiya yanaşmalarının stimullaşdırılmasıdır. Keyfiyyət təminatı məsələlərində bütün maraqlı tərəflərin (tələbə, işçi heyəti, işə götürənlər və s.) keyfiyyət anlayışına müxtəlif aspektlərdən yanaşması nəzərə alınmalıdır. Keyfiyyət təminatı sistemi elə bir tədris mühiti təmin etməlidir ki, tədris proqramların məzmunu, biliklərin əldə edilməsi imkanları və resurslar nəzərdə tutulmuş məqsədlərə uyğun olsun.

Əsas məqsədləri:

- Avropada ali təhsilin keyfiyyət təminatı üçün ümumi çərçivə yaratmaq.
- Keyfiyyətin yaxşılaşdırılmasına şərait yaratmaq
- Qarşılıqlı etimadı gücləndirmək.
- ATM-ləri keyfiyyət təminatı üzrə məlumatlarla təmin etməkdir.

Daxili keyfiyyət təminatı sisteminin effektiv olması üçün fənn, proqram, fakültə və ali təhsil müəssisəsinin keyfiyyətinə diqqət yetirilməlidir. Ali təhsil müəssisələrinin keyfiyyət siyasətinə gələcəyə baxış, missiya, akademik siyasət və tənzimləmələr daxil edilməlidir.

Xarici keyfiyyət təminatı (XKT)

Xarici keyfiyyət təminatı (XKT) ali təhsil müəssisələrinin ictimaiyyət qarşısında hesabatlılığını və xarici perspektivin nəzərə alınmasını təmin etmək üçün vacibdir. XKT-nin əsas vasitələri akkreditasiya və xarici auditlərdir. Akkreditasiya ali təhsil müəssisələrinin keyfiyyətini yoxlamaq üçün istifadə olunan rəsmi qərar olub, müəyyən standartların yerinə yetirildiyini göstərir. Azərbaycanda 2019-cu ildə Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyi yaradılmış və təhsil müəssisələrinin akkreditasiyası və qiymətləndirilməsi ilə bağlı yeni qaydalar müəyyən olunmuşdur. Akkreditasiya iki növ olaraq aparılır: institusional akkreditasiya (ümumi fəaliyyətin standartlara uyğunluğunu yoxlayır) və proqram akkreditasiyası (təhsil proqramlarının keyfiyyətini qiymətləndirir).

Daxili keyfiyyət təminatı (DKT)

Daxili keyfiyyət təminatı (DKT) ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin dövlət təhsil standartlarına uyğunluğunu təmin etməyə və səmərəli təhsil mühiti yaratmağa xidmət edir. DKT, müəllim, tələbə və tədris mühiti arasındakı qarşılıqlı əlaqələrin nəticəsidir. Bu sistemin əsas funksiyası keyfiyyət tsiklinin idarə olunmasıdır, hansı ki, təhsil, tədqiqat və ictimaiyyətə xidmət sahələri ilə əlaqəlidir. DKT, ali təhsil müəssisəsinin səmərəliliyini artırmaq üçün müxtəlif Keyfiyyətin İdarəetmə Sistemlərindən istifadə etməyə imkan verir. DKT sistemləri sadə, anlaşılan, bürokratik olmayan, rəhbərlik və işçi heyəti tərəfindən dəstəklənən, mərkəzləşdirilmiş və mərkəzləşdirilməmiş yanaşmalar arasında balanslı və həm milli, həm də beynəlxalq inkişafı uyğunlaşdırılmalıdır. Bakı Qızlar Universiteti (BQU) daxili keyfiyyət təminatı (DKT) sisteminin inkişafına xüsusi önəm verir. Universitetin əsas məqsədi daxili idarəetmənin səmərəliliyini artırmaq, təhsil mühitini müasir standartlara uyğunlaşdırmaq və davamlı inkişafı təmin etməkdir. BQU dövlət təhsil standartlarına uyğun olaraq fəaliyyətini qiymətləndirmək üçün daxili monitoring sistemləri tətbiq edir. Bunun üçün universitet daxilində “Daxili Keyfiyyət Təminatı üzrə Komissiya” və “Monitoring Qrupu” yaradılmışdır. Tələbə və müəllim məmnuniyyətini öyrənmək üçün sorğular keçirir, fakültələr üzrə yerləşdirilən “rəy və təklif” qutularına daxil olan rəy və təkliflərə əsasən nəticələr çıxarılaraq təhlillər aparılır.

Mərkəzləşdirilmiş və mərkəzləşdirilməmiş

Daxili Keyfiyyət Təminatı Sistemi Ali təhsil müəssisələrində keyfiyyətin idarə olunması mərkəzləşdirilmiş və ya mərkəzləşdirilməmiş formada qurula bilər. Mərkəzləşdirilmiş və mərkəzləşdirilməmiş Daxili Keyfiyyət Təminatı Sistemi

Ali rəhbərliyin idarə edilməsi		Məzmun	
		Mərkəzləşdirilmiş	Mərkəzləşdirilməmiş
Təşkilati struktur	Mərkəzləş	Ali rəhbərlik tərəfindən məzmun spesifikasiyası və mərkəzləşdirilmiş tətbiq	Fakültələr üzrə məzmun muxtariyyəti və mərkəzləşdirilməmiş tətbiq
	Mərkəzləş	Ali rəhbərlik tərəfindən məzmun spesifikasiyası və müstəqil tətbiq	Fakültələr üzrə məzmun muxtariyyəti və müstəqil tətbiq

Ali təhsil müəssisələrində keyfiyyət təminatının strukturlaşdırılması zamanı aşağıdakı 3 seçimdən istifadə etmək olar (Kaufmann (2009); TrainİQA, Modul 1, 2015)). a) Rektorun tabeliyində olan struktur vahidi, ali təhsil müəssisəsinin rəhbərinin birbaşa tabeliyində fəaliyyət göstərir və keyfiyyətin idarə edilməsindən cavabdehdir. Bu vahid müstəqil deyil və bütün qərarlar, tədbirlər, yoxlamalar və hesabatlar rektorun göstərişlərinə əsaslanır. Vahid, birbaşa tabe olduğu şəxsə hesabat verir.

Rektora hesabatlılıq prinsipi

- Şöbə rəhbəri şöbənin fəaliyyətini təşkil edir və ona rəhbərlik edir;
- Şöbənin əməkdaşları arasında iş bölgüsü aparır, onların fəaliyyətini əlaqələndirir, əmək və icra intizamına riayət edilməsinə nəzarət edir və davranışlarının etik davranış qaydalarına uyğunluğunu müntəzəm təmin edir, həvalə edilmiş vəzifələrin icrasını təmin etmək məqsədilə tərtib edilmiş iş planlarını və digər sənədləri imzalayır, habelə iş planında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin vaxtında və keyfiyyətlə həyata keçirilməsinə nəzarət edir;
- Universitet rektorunun tapşırığı ilə dövlət orqanlarında və təşkilatlarda keçirilən tədbirlərdə Şöbəni təmsil edir;
- Öz səlahiyyətləri daxilində bu Əsasnamə ilə müəyyən edilmiş qaydada beynəlxalq əməkdaşlığa dair danışıqlar aparır və beynəlxalq tədbirlərdə iştirak edir;
- Şöbənin fəaliyyəti barədə Universitet rektoruna mütəmadi olaraq hesabatlar və məlumatlar verir;

Müstəqil struktur vahidi keyfiyyət təminatı və qiymətləndirməyə cavabdeh olub, müəyyən müstəqilliyə malikdir. O, ali rəhbərliklə fakültələr və şöbələr arasında əlaqələndirici rol oynayır və birbaşa Elmi Şuraya (və Keyfiyyət Şurasına) hesabat verir. Müstəqillik daha şəffaf qiymətləndirmə və nəzarətə imkan yaradır.

Müstəqil struktur vahidinin üstünlükləri və çətinlikləri

Üstünlüklər	Çətinliklər
-------------	-------------

Ali rəhbərlikdən müstəqillik daha obyektiv qərarlar qəbul etməyə imkan verir.	Yüksək maliyyə vəsaiti tələb etdiyi üçün əsasən iri müəssisələr üçün uyğundur.
Elmi tədqiqatlarla bağlı intensiv fəaliyyət tədris və təhsil mühitinə müsbət təsir edir.	Təşkilati inkişaf və nəzarət funksiyalarının tam icrası çətin olur.
Struktur vahidinin rəhbərlikdən asılı olmaması ona daha çox etimad göstərilməsinə səbəb olur.	Daimi işçi heyətinin saxlanması çətin və qeyri-olma bilər.
Tədqiqat imkanları keyfiyyətin yüksəlməsinə töhfə verə bilər.	
Daxili və xarici tərəflərdən daha yüksək etimad qazanır.	

Bakı Qızlar Universitetində daxili keyfiyyət təminatı sistemi rektorun tabeliyində olan struktur vahidi modeli əsasında qurulmuşdur. Bu modelə əsasən, keyfiyyətin idarə edilməsi və nəticələrin qiymətləndirilməsi universitetin ali rəhbərliyinin birbaşa tabeliyində fəaliyyət göstərən müvafiq şöbə tərəfindən həyata keçirilir. Bu yanaşma ali rəhbərliyin keyfiyyətin idarə olunması prosesinə daha yaxından nəzarət etməsinə və strateji qərarların effektiv şəkildə icra olunmasına imkan yaradır.

Keyfiyyət Təminatı üzrə Struktur Vahidlərin Əsas Funksiyaları

BQU-da keyfiyyət təminatı üzrə əsas struktur vahidləri aşağıdakı funksiyaları yerinə yetirir:

1. Keyfiyyət Təminatı və Davamlı İnkişaf Şöbəsi

Bu şöbə universitetin keyfiyyət təminatı siyasətini həyata keçirən başlıca struktur vahidi olaraq fəaliyyət göstərir. Şöbə keyfiyyətlə bağlı fəaliyyətlərin planlaşdırılması, həyata keçirilməsi və monitorinqi ilə məşğul olur. Eyni zamanda, hesabatların hazırlanması və keyfiyyətin təkmilləşdirilməsi üçün müvafiq tədbirlərin müəyyənləşdirilməsi də bu şöbənin əsas funksiyalarındandır.

2. Daxili Keyfiyyət Təminatı üzrə Komissiya

Komissiya, universitet daxilində keyfiyyətin qiymətləndirilməsi, daxili auditin aparılması və inkişaf istiqamətlərinin müəyyən edilməsi ilə məşğul olur. Bu qurum keyfiyyət təminatının effektivliyini təmin etmək üçün müxtəlif müvafiq prosedurların həyata keçirilməsini nəzarət edir.

3. Monitorinq Qrupu və Daxili Nəzarət Şöbəsi

Bu qrup, ali təhsil müəssisəsinin fəaliyyətlərini normativ-hüquqi tələblərə uyğunluğunu qiymətləndirir. Eyni zamanda, maliyyə dayanıqlılığı və potensial riskləri təhlil edərək, keyfiyyət təminatı proseslərinin icrasını izləyir və tənzimləyir.

4. İmtahan Qərargahı

Universitetdə imtahanların şəffaf keçirilməsini təmin etmək məqsədilə fəaliyyət göstərir. İmtahan tapşırıqlarının toplanması və apelyasiya məsələlərinə nəzarət etməklə yanaşı, imtahan proseslərinin ədalətli və düzgün şəkildə həyata keçirilməsini təmin edir.

5. Fakültələrdə və Kafedralarda Keyfiyyət Təminatı üzrə Nümayəndələr

Hər bir fakültə və kafedrada keyfiyyətin idarə edilməsi ilə bağlı nümayəndələr təyin olunur. Bu nümayəndələr keyfiyyət təminatının düzgün həyata keçirilməsini təşkil edir və fəaliyyətləri müxtəlif modellər əsasında həyata keçirir.

Keyfiyyət Təminatı Sistemi və Öhdəliklər

Ali təhsil müəssisələrində keyfiyyət təminatı sistemi, bütün maraqlı tərəflərin aktiv iştirakı ilə təşkil edilməlidir. Bu sistemin uğurla həyata keçirilməsi üçün müəyyən öhdəliklər və funksiyalar aşağıdakı şəkildə müəyyən edilir:

1. Rektor

Ali təhsil müəssisəsinin ümumi idarə olunmasında rəhbərlik edir, keyfiyyət təminatı strategiyalarının icrasına nəzarət edir və strateji qərarları qəbul edir. Rektor, keyfiyyətin davamlı inkişafını təmin etmək üçün müəssisənin bütün fəaliyyətlərini istiqamətləndirir.

2. Daxili Keyfiyyət Təminatı üzrə Komissiya (DKTK)

Keyfiyyət siyasətinin formalaşdırılması və tətbiqi, təhsilin keyfiyyətinin artırılması, akkreditasiya tövsiyələrinin icrası və keyfiyyət mədəniyyətinin inkişafına nəzarət edən əsas qurumdur. Komissiya, təhsil və idarəetmə proseslərinin effektivliyini qiymətləndirən və təkmilləşdirən, professor-müəllim heyəti, tələbələr, məzunlar, işəgötürənlər və digər maraqlı tərəflərdən ibarət olmalıdır.

3. Elmi Şura

Şura strateji planlaşdırma, insan resurslarının idarə edilməsi, maliyyə dayanıqlılığının monitorinqi və keyfiyyət standartlarının tətbiqinə məsul olan qurumdur. Elmi Şura, akademik fəaliyyətin səmərəliliyini təmin etməklə yanaşı, müəssisənin inkişaf strategiyasını müəyyən edir.

4. Fakültələr və Kafedralar

Təhsil proqramlarının keyfiyyət standartlarına uyğunluğunu təmin edir və sillabusların hazırlanmasını nəzarət altına alır. Eyni zamanda, akademik heyətin peşəkar inkişafı və tədris fəaliyyətlərinin səmərəliliyini izləyir.

5. Tələbə Nümayəndələri

Tələbə nümayəndələri akademik və inzibati proseslərdə iştirak edərək keyfiyyət təminatı prosedurlarına töhfə verməlidir. Onlar, tədris prosesinin tələbələr üçün daha əlçatan və faydalı olmasını təmin etməklə yanaşı, universitetdəki keyfiyyətə dair rəy və təklifləri ifadə edirlər.

Bu sistem, ali təhsil müəssisələrində şəffaf və məsuliyyətli keyfiyyət idarəetməsini təmin etmək məqsədilə yaradılır. Keyfiyyət təminatının müvəffəqiyyətlə həyata keçirilməsi üçün hər bir maraqlı tərəfin rolu və öhdəliyi dəqiq şəkildə müəyyən edilməli və həyata keçirilməlidir.

Keyfiyyətin İdarəedilməsi Sisteminin (KİS) İcrası

Bakı Qızlar Universitetində (BQU) keyfiyyətin idarəedilməsi sisteminin icrasında hər bir işçi öz funksional roluna uyğun olaraq keyfiyyətin inkişafına cavabdehdir. Keyfiyyət Təminatı və Davamlı İnkişaf Şöbəsi (KTDİŞ) bu prosesin əsas qurumu kimi ali rəhbərlik və universitetin struktur vahidləri ilə əməkdaşlıq edərək keyfiyyətin artırılmasını və keyfiyyət mədəniyyətinin formalaşdırılmasını dəstəkləyir. KTDİŞ, BQU-da keyfiyyətin idarəedilməsi sisteminin (KİS) yaradılması, idarə olunması və inkişaf etdirilməsinə məsuliyyət daşıyır.

Keyfiyyət Mədəniyyəti

Keyfiyyət Mədəniyyəti Keyfiyyət mədəniyyəti, ali təhsil müəssisələrində keyfiyyətin inkişafını təmin edən əsas vasitələrdən biridir və bu, müəssisənin nüfuzuna müsbət təsir göstərir. Ali təhsil müəssisələrində keyfiyyət mədəniyyətinin formalaşdırılması dayanıqlı inkişafı hədəfləyir və bu, mövcud dəyərlər və gözləntilərlə uyumlu olmalıdır. Keyfiyyət mədəniyyəti, işçilər arasında təhsil keyfiyyəti ilə bağlı vahid yanaşmaların və anlayışların formalaşmasını təmin edir, işçilərin keyfiyyətin vacibliyini mənimsəməsini və keyfiyyətin idarə edilməsinin aydınlaşdırılmasını əhatə edir.

Keyfiyyət mədəniyyəti, ali təhsil müəssisələrinin dəyərlərinə əsaslanan təşkilati mədəniyyətinin əsas hissəsidir və bu mədəniyyətin formalaşdırılması və saxlanılması uzunmüddətli uğur üçün vacibdir. Bu mədəniyyət, bütün işçilərə, rektordan akademik heyətə qədər, birbaşa təsir göstərən və keyfiyyətə yönəlmiş dəyərlər və normaların formalaşmasını təmin edir. Keyfiyyət mədəniyyəti həmçinin ali təhsil müəssisəsinin müxtəlif sahələrində – tələbə qəbulu, təhsil, tədqiqat və idarəetmə – özünü göstərir.

Keyfiyyətin təminatı maddi və qeyri-maddi amillərlə ölçülür. Maddi amillər təhsil müəssisəsinin fəaliyyətləri və sənədləri ilə bağlıdır, qeyrimaddi amillər isə təşkilati dəyərlər, idarəetmə modelləri və ənənələrlə əlaqədardır. Keyfiyyət mədəniyyəti, keyfiyyətin bir həyat tərzinə kimi qəbul edilməsini və təşkilati təcrübə və davranışlarda əks olunmasını təmin edir, həmçinin sağlam və səmərəli iş mühitinin yaradılmasında əsas amildir. Bu mədəniyyət, müəssisənin məqsədlərinə çatmasını dəstəkləyən idarəetmə yanaşmasıdır.

Keyfiyyət mədəniyyəti prinsipləri

Əsas prinsiplər	Təsvir
Şəffaflıq	Keyfiyyət təminatının bütün mərhələlərində məlumat əldə etmək, idarəetmə proseslərini bütün uyğun tərəflərin maraqlarını nəzərə alaraq qurmaq.
Hesabatlılıq	Ali təhsil müəssisəsinin fəaliyyəti və əldə olunan nəticələr barədə məlumatları maraqlı tərəflərə, o cümlədən ictimaiyyətə mütəmadi şəkildə çatdırmaq.
Ortaq dəyərlərə malik olma	Ali təhsil müəssisəsinin missiyası və strategiyasından irəli gələn dəyərləri strukturun bütün səviyyələrinə çatdırmaq.
Dayanıqlı inkişaf	Strategiya tədris proseslərinin dayanıqlı inkişafına və ali təhsil müəssisəsinin göstərdiyi xidmətlərə əsaslanır.
İnklüzivlik	Keyfiyyətə dair qərarların verilməsi və fəaliyyətlərin icrası prosesində bütün maraqlı tərəflərə bərabər imkanların yaradılması.
Problemlərin faktlara əsasən həll edilməsi və qərarların verilməsi	Etibarlı və müasir metodlar vasitəsilə təhlil edilmiş və toplanmış məlumatlar əsasında qərarların verilməsi.
Qiymətləndirmə və dəyərləndirmə	Keyfiyyət məqsədlərinə nail olmaq üçün müxtəlif metodlar vasitəsilə qiymətləndirmənin aparılması və müvəffəqiyyətli davranışın motivləşdirilməsi.
Maraqlı tərəflərin məmnunluğu	Tələbə bacarıqlarının səviyyəsi ilə yanaşı, digər maraqlı tərəflərə göstərilən xidmətlərlə onların məmnunluğu da fəaliyyət göstəricisidir.

Keyfiyyət mədəniyyətinin formalaşdırılması və qorunub saxlanması, planlaşdırılmış və sistemli tədbirlər əsasında əməkdaşların töhfəsinə əsaslanır. Bu prosesin ilk mərhələsi dəyişiklik ehtiyacının müəyyən edilməsi ilə başlayır. Dəyişiklikləri qəbulu, daxili və xarici mühit amillərini anlamaya əsaslanır. İkinci mərhələdə, mövcud tədris-təşkilati mədəniyyətin qiymətləndirilməsi və keyfiyyət konsepsiyasına dair fikirlərin təhlili aparılır. Təhlil, qorunmalı və yenilənməli olan dəyərləri və normaları müəyyən etməyə yönəlir. Bu mərhələlər keyfiyyət mədəniyyətinin dayanıqlı inkişafına kömək edir. Keyfiyyət mədəniyyətinin formalaşdırılması prosesinin üçüncü mərhələsi, ATM-də uyğun və qeyriuyğun davranış normalarının müəyyənləşdirilməsini əhatə edir. Bu mərhələdə, yeni mədəniyyətin təşkilati strategiya və dəyərlərə uyğun bir çərçivə ilə formalaşdırılması məqsəd qoyulur. Dördüncü mərhələdə isə keyfiyyət mədəniyyətinin məzmunu haqqında heyət üzvlərinə aydın məlumat verilməsi vacibdir. Rəhbərlik nümunəvi davranışları ilə yeni mədəniyyətin yayılmasında əsas rol oynayır. Bu prosesin uğurla həyata keçirilməsi üçün yüksək səviyyəli təlimlər və qiymətləndirmə mexanizmləri tələb olunur. Mədəniyyət dəyişikliyi mütəmadi olaraq monitorinq edilməli və qiymətləndirilməlidir, nəticələrə əsasən, tədbirlər görülməlidir.

Keyfiyyət idarəetmə vasitələri:

Qiymətləndirmə: ATM-lərdə keyfiyyətin təmin edilməsi üçün əsas vasitələrdən biri qiymətləndirmədir. Bu, həm daxili, həm də xarici vasitələrlə həyata keçirilir. Xarici vasitələrə akkreditasiya, daxili vasitələrə isə audit və qiymətləndirmə aiddir.

PİNT (Planlaşdır - İcra et - Nəzarət et - Tədbir gör/Təkmilləşdir):

Deminq sikli kimi tanınan bu metodologiya keyfiyyətin davamlı təkmilləşdirilməsi üçün istifadə olunur. Bu prosesi aşağıdakı dörd mərhələ təşkil edir:

Planlaşdırmaq: Problemləri müəyyən edib, həll yolları təklif etməklə təkmilləşdirmə planı hazırlamaq.

İcra etmək: Dəyişiklikləri həyata keçirərək onların təsirini yoxlamaq.

Nəzarət etmək: Dəyişikliklərin təsirini yoxlamaq və yeni problemləri müəyyən etmək.

Tədbir gör/Təkmilləşdirmək: Mütəxəssislər cəlb edərək dəyişiklikləri tətbiq etmək.

Qiymətləndirmə və nəticələrin təhlili: Keyfiyyətin qiymətləndirilməsi, uyğun tədbirlərin görülməsi üçün vacibdir.

Bu metodların tətbiqi, keyfiyyətin artırılması və müvafiq ixtisaslı mütəxəssislərin cəlb edilməsi üçün zəruri rol oynayır.

Professor-müəllim heyəti

Bakı Qızlar Universitetində (BQU) professor-müəllim heyətinin işə qəbulu, qiymətləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi şəffaf və ədalətli qaydalar əsasında tənzimlənir. Əsas məqsəd akademik heyətin səriştələrinin artırılması, fəaliyyətinin dəyərləndirilməsi və tədris-tədqiqat sahəsində mükəmməlliyyənin təşviqidir. Bu proseslər çərçivəsində rəqabətli seçmə yolu ilə işə qəbul, peşəkar inkişaf proqramları, bacarıqların artırılması üçün təlimlər və elmi əməkdaşlıqlar həyata keçirilir. Qiymətləndirmə proseduru isə insan resursları və rəhbərlik tərəfindən formalaşdırılmış meyarlara əsaslanır. Əsas fəaliyyət göstəriciləri müraciət edənlərin sayı, qəbul edilənlərin nisbəti, elmi nəşrlər və beynəlxalq tədbirlərdə iştirak göstəriciləri ilə ölçülür. Ümumilikdə, BQU akademik heyətinin inkişafını təmin etmək üçün sistemli idarəetmə yanaşmasını tətbiq edir və keyfiyyətli tədris-tədqiqat mühitinin formalaşdırılmasını hədəfləyir.

Təhsil resursları və tələbələrə dəstək

Bakı Qızlar Universitetində (BQU) təhsil resursları və tələbə dəstək xidmətləri tələbələrin akademik və sosial ehtiyaclarını qarşılamaq üçün sistemli şəkildə idarə olunur. Universitet kitabxana, laboratoriya, internet kimi fiziki resursların, həmçinin tyutorlar və karyera məsləhətçiləri kimi insan resurslarının əlçatanlığını təmin etməyi hədəfləyir. Bu çərçivədə resursların planlaşdırılması, təmin olunması və keyfiyyətinin monitorinqi həyata keçirilir. Tələbə başına düşən resursların sayı, karyera dəstək tədbirləri və məzunların işlə təmin olunma göstəriciləri əsas fəaliyyət göstəriciləridir. Qiymətləndirmə prosesi ehtiyacların analizi, şöbə hesabatları və tələbə rəy sorğuları əsasında aparılır. Bu yanaşma BQU-da tələbələrin uğurlu akademik və peşəkar inkişafını dəstəkləyən mühitin yaradılmasına xidmət edir.

Məlumatın idarə olunması

Bakı Qızlar Universitetində (BQU) fəaliyyətlərin effektiv idarə olunması üçün məlumatların toplanması və təhlili əsas prioritetlərdən biridir. Bu proses tədris, elmi-tədqiqat, tələbə və akademik

heyətin fəaliyyəti, həmçinin maliyyə məsələlərini əhatə edir. Universitet elektron sistemlər vasitəsilə məlumatların vaxtında əldə olunmasını, sorğulara operativ cavab verilməsini və idarəetmə standartlarına uyğun hesabatların hazırlanmasını təmin edir. Qiymətləndirmə prosesi resurs ehtiyaclarının müəyyən edilməsi, gələcək planlaşdırma üçün məlumatların saxlanması və fəaliyyətlərin təhlilini əhatə edir. Bu yanaşma BQU-da məlumat əsaslı qərarvermə prosesini gücləndirmək və idarəetməni daha effektiv təşkil etmək məqsədinə xidmət edir.

İctimaiyyətə açıq məlumat

Bakı Qızlar Universiteti (BQU) fəaliyyətləri və təhsil proqramları ilə bağlı dəqiq və obyektiv məlumatların ictimaiyyətə təqdim olunmasını təmin edir. Bu məlumatlar universitetin rəsmi internet sahifəsində mütləq olaraq yenilənməli və tələbələr üçün vacib resurslar, o cümlədən elektron dərsliklər onlayn kitabxanada əlçatan olmalıdır.